

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Atlas minor Gerardi Mercatoris

Mercator, Gerhard

Amsterodami, 1610

Fessae regnum

[urn:nbn:de:bsz:31-118360](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-118360)

Fessæ Regnum.

590

Regio & unde
dicta.
Situs.

Soli fertilitas.

Animalium va-
rietas.

FESSANUM vel Fessæ Regnum sequitur, quod *Ampelusia* olim a vitium copia nonnullis dictum: *Fessanum* nunc ab urbe ejusdem nominis. Hoc Regnum ditissimum & potentissimum, ab Occasu habet Mare Atlanticum, a Septentrione Fretū, Herculeum, ab Ortu Mulviam flumen, ab Austro Regnum Marocci. Est autem hic alibi optima Aeris temperies, alibi aliquanto asperior. Ac regio ipsa etsi nonnullis in locis profus aspera est, frigidissimis Montibus plena, ac in ea aliquot sint solitudines ac deserta: ipsa tamen universè considerata, quamvis altera sui parte magis, altera minus, felicissima & fertilissima est. Ager enim tam Frugibus atque Fructibus abundat, ut nulli cedere videatur: passim Vites, Oleæ optime proveniunt. Ficuum & Amygdalarum magnam habet copiam, magnam etiam Gossypii affluentia. Reperitur hic etiam Planta quædam, *Maus* dicta, fructum ferens valde dulcem ac esui gratissimum, magnitudinis Mali Citrei. Mahumetici Rabini hunc esse Fructum ajunt, qui Parentibus nostris Adamo & Evæ interdictus fuit, cujusque foliis pudenda texerunt: folia enim habet longa & lata: harum hic magna copia. Abundat Armentis, Pecoribus, Equis, Camelis, Capreolorum atque Leporum magna copia. *Fessæ* Regiones sunt septem *Temesna*, *Territorium Fessæ*, *Afgara*, *Elhabata*, *Errisa*, *Garetum*, & *Elchusum*, sive *Chauz*. *Temesna* regio incipit a flu. *Omirabih* versus Occidentem, & protenditur ad Ortum versus *Buragragnum* fluvium: a Meridie terminatur Monte Atlante, & a Septentrione Oceano. Fuit semper hæc Regio totius Africæ Caput, in qua olim nume rabantur Opida plus minus XL: Castella vero CCC. Sed ob bella quæ ibi magnopere sævierunt, Civitates omnes & Opida deleta sunt, totaque Provincia vallata. Sed tandem denuo reviviscere cœpit postremis hisce temporibus, atque Opida prope CC continet. Inter ea *Rabato* Civitas magna ad littus Oceani condita. Hæc Muris & struæura Marocco perfimilis, sed magnitudine ambitus valde dissimilis. Sunt & *Thagia*, *Salla*, & alia. *Fessæ* Territorium a fluvio *Buragragn*, versus Ortum protenditur usque ad fluvium *Inavens*, a Septentrione fluvio *Suba*, a Meridie Atlantis radicibus clauditur. Ager tam Frugibus, Fructibus atque Armentis abundat, ut optimis comparari possit. Vbiq; Vites, Olea & fruges optime proveniunt. Numerantur nonnulla Opida in agro Fessano: sed ipsa urbs Fessa primaria. Hanc putat Niger *Tamusigam* Ptolemæi, sed errat: ac potius *Volobum* esse ejusdem Ptolemæi cum Peucero & aliis credo. Sita est in Regni hujus meditullio. Conditam ferunt circa annum Domini septingentesimum octuagesimum sextum. Hanc Metropolim totius Mauritania dicunt: & vulgo, teste Marmolio, Aulam totius Occidentis cognominant. Nomen habere ab auro, sunt qui opinentur: quod cum prima ejus fundamenta jacerentur, eo loco inventus fuerit Auri cumulus, quod Arabibus *Fes* appellatur. Alii Fluvium *Fez* qui mediâ interluit, urbi nomen dedisse autumant. Hic in urbem collapsus in infinitas fere partes, per quosdam aqueductus sese spatgit, ac per singulas fere domos, per Tempia per Collegia, per Hospitia & Xenodochia sese diffundit. Deinde per foricas percurrrens, totius Civitatis fordes secum trahit, atque foras in fluvium inducit. Atque hæc dicitur

citur *Fessa* vetus. Est enim & alia urbs quæ *Fessa* nova dicitur, duplici cinctâ muro altissimo ac munitissimo. *Algara* regio a Septentrione Oceano abluitur, ab Occasu ad fluvium usque *Buragragum* protenditur: Orientale latus claudunt Montes *Gumara*, *Zaronii* & radices Montis *Zalaga*: a Meridie vero flu. *Bunaça* terminatur. Regio plana est, optima Aeris temperie gaudens. Equis & Pecore adeo abundat: ut non modo *Fessæ* his abunde provideat, sed etiam omnibus *Gumara* Montibus. Nemora hic rara: Capreolorum tamen atque Leporum magna copia. Fuerunt hic olim Opida & Arces quamplurimæ, sed bellorum injuria major pars deleta est. Opida præcipua sunt *Larissa*, & *Casar Elcabir*, hoc est Regum palatium. *Habat*, seu *Elabat* regio clauditur a Septentrione Mari Mediterraneo, ab Occasu *Algara* Paludibus, a Meridie *Suarga* fluvio, ab Ortum vero Montibus Herculeo Freto vicinis. Regio hæc fecundissima, ac Frugum omnium affluentia beata est, licet olim multo celebrior ac felicior fuerit, propter Civitates antiquissimas tum a Romanis, tum a Gothis conditas. In ea præstantiores urbes sunt *Arzila*, seu *Azella*, ampla satis, atque a Freto Herculeo circiter LXX mill. distans. *Tingis*, seu *Tanger*, ampla & antiqua ad Oceani littus posita, & a Freto Herculeo xxx mill. distans. *Septa* seu *Senta* maxima Civitas ad fauces Herculei Freti, olim totius Mauritanie Metropolis, ac Hispanie æmula, quæ quidē tres Civitates sub Regno Portugallie sunt. *Eryssa* regio incipit non procul ab Herculeo Freto, & ad fl. usque *Nocor* seu *Hoccor* ad Ortum protenditur: ad Septentrionem prima sui parte, ut testatur Leo, terminatur Mediterraneo Mari, vergitque Meridiem versus ad eos usque Montes, qui *Fessæ* territorium spectant. Regio hæc prorsus aspera, Montibus frigidissimis plena, in quibus Arborea altissima ac rectissima. Frumentum non producit: Vinearum autem, Ficuum, Olivarum atque Amygdalarum magnam habet copiam. Armenta hic rara: Caprarum vero, Asinorum atque Simiarum in hisce Montibus magnus reperitur numerus. Opida hic rarissima, Pagi frequentissimi. *Gareti* regio initium sumit ab Occasu a *Medulo* flumine, & ad fluvium *Mulviam* ad Ortum terminatur, a Meridie Montes ipsam a desertis Numidie separant, a Septentrione ad Mare Mediterraneum protenditur. Ager hujus Regionis fragosus, incultus atque aridus, Numidie deserto non admodum natura dissimilis: ipsa autem Regio incolis nuda fere est, postquam duas hujus præcipuas urbes *Medelam* & *Chesalam* Hispani occuparunt. *Chaus* ultima *Fessani* regni regio continet tertiam ipsius fere partem: namque in longitudinem cxc mill. patet, nempe a fl. *Zha* ad Ortum, ad fl. *Guinguara* ad Occalum, in latitudinem vero mill.

FESSÆ REGNUM.

593

Flumina.
Montes.
Opera publica.

mill. CLXX. Nam omnis ea Atlantis pars quæ Mauritaniam spectat, teste Leone, hujus Regionis latitudinem præbet: complectitur & bonam planicie & Montium partem qui libye sunt contermini. Præcipua loca hujus tractus sunt *Dubdu* Opidum antiquum, & *Texa*, maxima, nobilis, & opulentissima Vrbs, quæ Civium frequentia, & opulencia tertium in tota Regione sibi locum vendicat. Regnum hoc multis irrigatur Fluviis, quorum aliquot navigabiles: præcipui sunt *Subu* & *Luccus*. *Subu* Veteribus *Subur* dictus, originem ducit ex maximo Fonte in horrida Silva Seligi Montis Provincia Cheuz, atque multos recipiens fluvijs per longum tractum discurret, & lato simul ac profundo Ostio in Oceanum sese exonerat, ubi Naves etiam magnas recipit. *Luccus* Ptolemæo *Lissus*, ex Gumaræ Montibus originem ducens in Oceanum labitur. In ejus Ostio sita Civitas *Haraidos*, cujus Portus ingressu difficillimus. Montes hic multi, inter quos *Zarhon*: Mons qui a planicie *Esis* incipiens, patet in longitudinem circiter triginta miliaria Occidentem versus, & in latitudinem decem: eminus Silvam magnam & desertam refert, cujus Arbores omnes sunt *Olivæ*, *Zalaga*, item *Selego*, *Argan*, *Centopozzi*, & multi alii, quos brevitatis studio omittimus. In urbe *Fex* multa pulchra sunt & ampla ædificia, publica privataq;: Tempia, Collegia, Xenodochia. Tempia sunt 1000 in quibus magnifica & splendida. Summum templum quod vocant *Ca-ravaca* ambitum habet sesquimilliaris. Portas amplas atque altas unam & triginta. In hoc Templo singulis noctibus 1000 lucernæ accenduntur. Reditus Templi in singulos dies feruntur esse ducentorum aureorum. Collegia in quibus seudiosi artibus, medicinæ, legibus operam dant, permulta sunt. Vnum præ ceteris nobile, in quod extruendum Rex *Habu Henon* quadringenta octoginta aureorum millia effudisse dicitur.

PENNON DE VELES.

Ex hæc de *Marocci* & *Fesse* Regnis: restat paucis explicandum *Pennon de veles*, quod antiquissimum est Opidum in littore Maris Mediterranei constructum ab Hispanis *Velles de Gumenera*, sive etiam *Pennon de Veles*, nuncupatum. Inter duos visendæ altitudinis Montes situm est. Alii ab Africanis, alii a Gothis ædificatum scribunt. Sed de hoc Opido in Theatro Urbium plura.

F f f f

ABISSINORUM